

KMETOVALEC.

Gospodarski list s podobami.

Uradno glasilo c. kr. kmetijske družbe vojvodstva kranjskega.

Ureduje Gustav Pirc, tajnik družbe.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu, ter velja po pošti prejemán 2 gold. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno. — Inserat (oznanilo) v „Kmetovalcu“ stane enkrat objavljen na celi strani 16 gold., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gold., na $\frac{1}{4}$ strani 4 gold., na $\frac{1}{8}$ strani 2 gold. in na $\frac{1}{16}$ strani 1 gold. Pri dvakratnem objavljenju 10% in pri trikratnem objavljenju 20% ceneje. Za večje inserate in priloge plača se po dogovoru. — Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljano, Salendrove ulice šte. 5.

Stev. 3.

V Ljubljani, 15. februarija 1887.

Leto IV.

Obseg: Naše sadjarstvo v prihodnji spomladi. — Od kod naj dobimo mlado sadno drevje? — Skrbimo za spomladansko setev? — Vzorn načrt govejega hleva. — Gospodarske novice. — Vprašanja in odgovori. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Tržna poročila. — Inserati.

Naše sadjarstvo v prihodnji spomladi.

Pretečeno leto prineslo je kranjskim ter štajarskim sadjarjem nepričakovano obilo dohodkov. — Nasledek temu je in bode rastoče veselje do sadjarstva. Splošno je zanimanje za to prevažno stroko kmetijstva in prihodnjo spomlad posadili bodo naši pridni gospodarji na tisoče drevja, zlasti jablan. Mi jim prav damo, kajti sadjarstvo bode za naše pokrajine skoraj gotovo obdržalo to vrednost, ki nam jo obeta. Res je, da imajo glavni kupci našega sadja, to so Nemci, sami doma dovolj sadnega drevja, a na naši strani stoji bolje podnebje, katero nam z večjo sigurnostjo jamči dobre sadne letine. In če tudi ne bomo zamogli prodati enkrat pridelke dobre letine, ostane nam še vedno pravilno sušenje sadja, pri katerem se cent svežega sadja še vedno vsaj toliko izplača kot se je lansko leto povprečno dobivalo za sveže sadje, to je, 3—4 gold. za novi cent. Važno je, da se za ta slučaj pripravimo, ter učimo pravilno sadje sušiti in pa da se precej povsod tam umne sušilnice naredé. Sicer pa o tem prihodnjič še kaj več.

Prihodnjo spomlad bode pa delo naših gospodarjev gledé sadjarstva največ v tem obstalo, da bodo sadna drevesa sadili in divjake požlahnovali. Tu je pa treba previden biti, kajti splošno zavzimanje za sadjarstvo po celi srednji Evropi (nam so največ jabolka in bruške na mari) bode imelo nasledke, da se bode pridelalo neizmerno veliko sadja, kar vse bode provzročilo veliko konkurenco. Le dobri pridelki dali se bodo z dobičkom v denar spraviti, zato pa sadimo in cepimo le taka plemena jabolka in brušek, ki so za našo zemljo in podnebje primerna in ki imajo trgovinsko vrednost. Sadjarstvo v veliki meri, katero imamo mi na mislih, se pri nas z majhnimi izjemami ne bode pečalo s finimi hruškami, zato bomo sadili hruškovo drevje

le za pridelovanje mošta. Jabolko je pa naš glavni sad in tu naj pametni gospodar desetkrat premisli, predno se odloči za sorto. Lastnosti dobrega jabolka za naše razmere so: Rodovitnost, lepa oblika in barva, trpežnost in vinsko kisli okus. Sadili bomo toraj izključljivo jablane kislih zimskih sort, ki so nam znane kot rodovitne in zdrave. Sladko jabolko, če je celó zgodno, nima nikake vrednosti, za sušenje je popolnem za nič.

Danes rečemo le toliko, kedor noče tujih jabelčnih plemen saditi, ta naj pomnožuje pri nas udomačena in domača jabelčna plemena, kakor „čebularje“ tudi „hlebčarje“ imenovane, „mašančkarje“ pri Ljubljani, „gambovce“ imenovane, in v gorkejih krajih, zlasti na Dolenjskem pa „dolenjsko voščenko“.

O drugih, našim krajem primernih sortah in o načinu, kako to spomlad do mladega drevja priti, govorimo v drugih člankih tega lista, sedaj dostavimo le še svet in svarilo: Ne sadite preveč jabolčnih plemen na svoje vrte in sadovnjake zadovoljite se z dvema ali tremi, kajti kupci plačali Vam bodo Vaše blago le tedaj dobro, če jim boste zamogli ponuditi od ene in tiste dobre sorte najmanj po celi vagon. Zmešane šare ali niti ne bodo vzeli ali pa jo bodo slabo plačali. Tega načela držijo naj se tudi cele srenje. Dolenjci pak naj si zapomnijo, da je prihodnost dolenjskega sadjarstva iskati v obilnem nasadu „dolenjske voščenske“.

Od kod naj dobimo mlado sadno drevje?

V članku „Naše sadjarstvo v prihodnji spomladi“ povedali smo, kaka naj bode namér našega sadjarstva prihodnjo spomlad. Rabili bomo tedaj mnogo sadnega drevja, zlasti visokodebelnatih jablan. Od kod pa dobiti sadno drevje? Žalibog, nimamo sedaj na vsem

Kranjskem poštene drevesnice, iz katere bi bilo mogoče dobiti dovolj in pa dobrega drevja, kajti drevesnice na Slapu ni več, kmetijska družba bode pa iz svoje velike drevesnice zamogla prvo drevje še le leta 1889. oddajati. Odvisni smo toraj od posestnikov drevesnic zunaj dežele, od katerih smo prisiljeni letos drevje kupovati. Drevje, ki ga prodajajo v Ljubljani pred Frančiškani, ni vredno, da bi ga na ogenj pometali, kajti vse z majhnimi izjemami je le malovredno poletno sadje, zlasti jablane. Te jablane so neke poletne vrste, ki imajo le to dobro lastnost, da lepo in čvrsto rastejo, njih sad je pa malo vreden. Zunaj tega je pa to drevje pri Škofji Loki v najboljši zemlji izgojeno, zato pa v slabiji zemlji slabo raste in to tem slabše, ker je nepravilno izgojeno in za to slabo ukoreničeno. Mi svarimo naše gospodarje pred nakupom tega drevja, ker si s tem zamorejo veliko škodovati. V drevesnicah zunaj dežele plačati moramo jablane res po 40—60 kr., a prepričani smemo biti, da dobimo pošteno blago. — Tako drevo, če je pravilno vsajeno, donašalo nam bode toliko koristi kot družih slabih deset skupaj. Tudi vozuja stane precej, a zmanjša se toliko bolj, kolikor več drevja naročimo. Zato priporočamo prav toplo skupno naročitev. Naše sadjarje pozivljemo gledé na njih lastno korist, da se držé teh nasvetov. Pristaviti nam je še, da ne zanikujemo, da sploh na Kranjskem ni dobiti sadnega drevja. O, da! pa jako malo, tako, da to vse niti v poštev ne pride in da moramo izvan dežele naročevati, čeravno to deželi ni nič kaj koristno in častno. Letošnja sadna letina naj nam bode pa v spodbudo, da si ustanovimo okrajne in občinske drevesnice ter postanemo nekoliko bolj požrtovalni nasproti dobrim šolskim vrtom.

Skrbimo za spomladansko setev!

Spisal V. Rohrmann.

Sedaj je čas, da se preskrbimo s potrebnimi semeni za spomladansko setev.

Seme, ki smo doma pridelali, je umno takoj po žetvi očrati in posebno skrbno hraniti, da ostane zdravo. Pri slabi hranitvi se rado pokvari ter zgubi moč in kaljivost. Zavêden poljedelec odbere si za setev vselej najlepše in najtežje seme, ki je popolnoma zdravo in dobro dozorelo; on ga skrbno očisti vsega plevelnega semena, dobro vedoč, da se mu to malo delo nad vse dobro splačuje; vsaj mu prihrani marsikaj denarja za pletev in ob enem povekša in zboljša letni pridelek.

Veliko poljedelcev pa je, ki semena nič ne odbirajo za setev, ampak táko zasejejo kakoršno ravno izmlatijo ali kakoršno ravno preostaja!

Veliko poljedelcev pa je tudi, ki še dandanes iz nevednosti navadno najboljši pridelek prodajo in si pridržijo le slabo, revno seme, katero vrhu vsega še s plevelom vred zasejajo.

Taki ljudje, ki tako nespametno ravnajo, gotovo ne smejo tarnati, če dobijo slabše pridelke mimo skrbnih poljedelcev. Kajti v enakih okoliščinah zamorejo iz

revnega semena vzrasti le slabotne rastline, ki so podvržene vsem nezgodam slabe letine. Slabotne rastline pa rodé tudi zopet le revno seme. Nasprotno pa obeta in daje seme tem lepše pridelke, čem boljše je, kakor nas starodavni pregovor: „Kakoršna setev, taka žetev“ dobro podučí in kakor nas tudi vsakdanja skušnja v obilici in povsod učí. Le dobro seme daje krepke in močne rastline, ki zoperstajajo vsim škodljivim naravnim vpljivim in dajejo bogate in dobre pridelke.

Največje važnosti in glavni pogoj za uspešno pridelovanje rastlin je razun umnega obdelovanja in pripravljanje zemlje za setev toraj tudi ta, da sejemo vselej le najboljše, zdravo in čisto seme. Po tem vodilu ravnati se moramo tudi, kedar seme kupujemo. Tudi tu nam mora biti največja skrb, da dobimo dobro seme, zanesljivo blago. Osobito velike pozornosti pa je treba, kedar si naročujemo seme iz družih krajev ali kedar menjavamo semena; kajti tu nam je gledati vrhu vsega nevedenega tudi na to, da dobimo pravo seme ali boljše rečeno seme prave sorte. Le tako bode dajalo v naših razmerah, v naši zemlji in v našem podnebju lepe pridelke in prave dohodke.

Tegadel več skrbnosti pri izbiranju semena in več pozornosti pri naročevanju semena iz tujih krajev!

Vzorni načrt govejega hleva.

Pri današnjem kmetijstvu, v katerem je reja goveje živine prva, zavzima torej najvažnejše mesto v vsem kmetijstvu, prizadeva si kmetovalec, da bi dobil od nje največjo in najbolj trpežno korist.

K različnim faktorjem, kateri se morajo pri tem jemati v poštev in se je v polni meri na nje ozirati, če se hoče omenjeni smoter (namen) doseči, spada neovržljivo tudi primerno prebivališče za živino.

Ker pa se ravno pri tej točki tolikrat pregreši in se večkrat malo gleda na to, da se napravljajo praktični hlevi, na drugi strani pa zopet mnogo denarja potroši za drage, ali kakor se žal! zeló pogostoma zgodi, za nepraktične stavbe, zdelo se je stavbinskemu odboru c. kr. kmetijske družbe na Dunaji primerno, da objavi posebno tudi vzorni načrt za goveje hleve ter mu dodá potrebna pojasnila.

Pri sestavi teh načrtov je v prvi vrsti veljalo načelo, da se kmetovalcem predočijo samo taki načrti, v katerih bi mogli ob zidanji novih hlevov in ob njihovi adaptaciji (prirejanji) dobiti potrebnega pouka, kako morejo z najmanjšimi stroški solidno (trdno) in praktično zidati.

Splošni del.

Izmed splošnih načel pri gradnji hlevov se bode tu posebno oziralo na:

1. Ležo in mer hleva;
2. prostorne razmere hleva;
3. svetlobo, zrak in gorkoto v hlevu;
4. sestavo hleva.

1. Leža in mer hleva.

Hlev ne sme biti od drugih gospodarskih poslopjij preveč oddaljen ter mora tako stati, da ga je lahko iz hiše ali iz stanovanja dotičnega uradnika ali družinske sobe pregledati. Pred vsem pa mora prostor, kjer se ima zidati hlev, biti suh. Če bi se zidalo na mokrih tleh, bi ne trpelo samo poslopje škode, marveč v nevarnosti bi bilo tudi zdravje živine. Če pa se tej veliki oviri ni mogoče izogniti, skrbeti je za to, da se tlom temeljito odvzame mokrina, kar se more v vseh slučajih doseči z drenažo (cevbo) in se tudi v vseh slučajih dobro izplača.

Sprednja stran hleva naj bode zavarovana pred vetrovi ter obrnjena proti severu ali severovzhodu, ker je v tem slednjem slučaju hlev poleti hladnejši in mrčesi menj nadlegujejo živino.

2. Prostorne razmere hleva.

Te ne smejo biti preveč potratne, ker bi se drugače stavbeni stroški bistveno povišali, kajti hlev ima biti samo tako obširen, da živina pripravno stoji in počiva, se pripravno in z malim trudom krmi in oskrbuje ter se lahko pregleda. Kako veliko naj bode prostorišče, pokaže se iz potrebovane temeljne podstave, katero je lahko preračunati iz naslednjih podatkov.

Po velikosti živali se preračuni širokost staje, in sicer:

za vole od . . .	140—155 centimetrov;
„ krave od . . .	110—125 „
„ mlado živino od . . .	90—100 „

dolgost staje (odštevši jaslji):

za vole od . . .	240—290 centimetrov;
„ krave od . . .	230—250 „
„ mlado živino od . . .	190—220 „
„ odstavljenno tele . . .	1.40—1.80 □ metra.

Širokost jaslji znaša 45—55 centimetrov.

Širokost hodnika, po katerem se krma prinaša pri jednovrstni staji živine, če stoji z glavami od stene oddaljena, znaša 80—90 centimetrov, ona hodnika pri dvovrstni staji živine, ko si stoji z glavami nasproti, pa znaša 130—180 centimetrov.

Širokost hodnika za odvažanje gnoja se ima pri jedno- in dvovrstnih hlevih, če ima ta hodnik samo ta namen, ali če ima biti ob enem hodnik za dovažanje krme in odvažanje gnoja, preračunati s 100, 140 do 170 centimetri.

Hlev mora imeti tudi primerno visokost, da je dosti prostora za zrak, kajti v nasprotnem slučaju, to je pri zelo nizkih prostorih se zrak kmalu pokvari, kar na zdravje živine in na nje razvoj sploh škodljivo vpliva. Visokost mora vsaj 3.80—4.30 centimetrov znašati.

Velikost shrambe za krmo ravna se po številu živine. Za vsako glavo dorasle živine računati se 0.4—0.6 kvadratnega metra prostora v shrambi za krmo. Če se v shrambo za krmo vozi z vozom, mora se za ta prevoz potreben prostor posebe preračunati.

Velikost gnojišča ravna se tudi po številu živine, potem po množini krme in stelje ter po dōbi, v kateri gnoj leži na gnojišči. Računi se za glavo odrasle živine, če je gnoj 1.20 metra visoko nakopičen, 4—8 kvadratnih metrov prostora na gnojišči.

3. Svitloba, zrak in toplota v hlevu.

Pri vsakem hlevu se zahteva, da ima potrebno svitlobo; ta se dobiva s tem, da se napravi zadostno število oken primerne velikosti. Da živali za življenje in dober razvoj potrebujejo svitlobe, dokazalo se je že večkrat s praktičnimi poskusi. Svitloba ima velik vpliv na dihanje in tako na življenjski proces živali. V temi se dihanje vrši počasneje, nego pri svitlobi. Čim več svitlobe, tem več se izloči ogljenčeve kisline v zraku, ki ga izdihavajo živali; ker je vsa menja snovi (prebavljanje, presnovljanje krme) z dihanjem v najožji zvezi, vpliva svitloba na živalsko menjo snovi pospeševalno in torej vzbudljivo na vse organsko delovanje. Za pravilno in zdravo organsko delovanje živalskega telesa pa je ta vzbudljivi in oživljaljoči vpliv svitlobe vsekako potreben.

Zdrav zrak je tudi nepogojno potreben za dober razvoj živine. Oskrbovati se jej mora vedno čist, mnogo kislega sodržujoč zrak od zunaj, kar se deloma doseže z odpiranjem vrat in oken, deloma s prevetrovanjem (prezračevanjem); to ima namen, da more odteči iz hlevov zrak, katerega so izdihale živali, kateri je torej že porabljen ter ima v sebi mnogo ogljenčeve kisline. Množina s kislecem napolnjenega zraku, katero mora dobiti vsaka glava odrasle živine vsako uro znaša 40—69 kubičnih metrov, kar je jednako 2½kratni obnovitvi zraku v jedni uri.

Zrak se more potem še pokvariti s plinovi, kateri nastajajo pri raztvorbi gnoja v hlevu, posebno amonijaka, katerega spoznamo po žgočem duhu. To se vender more s tem preprečiti, da kot dodatek k stelji za vsako glavo dorasle živine vsak dan raztresemo 1—1½ kilograma gipsa (mavca), vsled česar se amonijak zveže; tako se dobi dobro redilo za posejane rastline, in zrak v hlevu se bistveno očisti.

Razen svitlobe in zraku mora biti v hlevu tudi primerna toplota. Toplina v hlevu ima osobito na živalsko menjo snovi velik vpliv. Ob prehudi gorkoti v hlevu postane zrak nečist in soparičen in živina se slabo počuti; posebno je nemirna in se slabo razvija. To se pa pozna posebno dobro pri mladi živini in pri zmolznih kravah, katere v tem slučaju dajejo menj mleka. Če pa je zelo malo gorkote, pa živina zmrzuje, potrebuje torej več klaje, da dobi potrebno telesno gorkoto; torej se v ta namen porabi več krme in korist iz krmljenja je manjša. Hlevna toplota naj se ohrani pri 10—12 stopinjah R. Da se taka gorkota v hlevih napravi, treba jih je ob gorkem letnem času po potrebi prezračevati ter skozi okna sileče solnčne žarke odvracati s tem, da se napravijo jalouzije, rouleaux, slamnate mreže itd.; tako se živina ob enem ubrani nadlegujočih muh. Po zimi

pa naj se pusti samo toliko prezračevalnih lukenj odmašenih, da toplina ne pade pod 10—12 stopinj R.; če pa je treba, se časih zapro tudi vse prezračevalne odprtine.

Pri napravi hleva se hočemo ozirati na:

A. stene;

B. strop;

C. tla z odvodnimi kanali gnojnice, gnojnične jame in gnojiščem vred;

D. streho;

E. okna, vrata in prezračevalne naprave, konečno

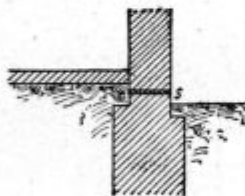
F. naprave za krmljenje.

Samo ob sebi so umeje, da tu ni mogoče za vse slučaje najboljše sestave stavbe podati, ker je zavisna od različnih krajevnih razmer, poglavito pa od lažje ali težje dobave in od izvolitve materiala.

A. Stene.

Za napravo sten rabijo se najrazličnejše materialije, na pr. les kot hlodovi, deske, stebri, kateri je malo trpežen, zelo nevaren, da se ga prime ogenj, torej se sploh ne more priporočati; dalje kamenje, kot lomljeno in rezano kamenje, na zraku posušena ali žgana opeka; te slednje materialije so najbolj razširjene. Tako se rabi tudi ilovica, ilnata opeka, beton in pesek.

Da se prepreči, da se temeljna mokrina ne vzdiguje po zidovih, loči se iz kamenja ali opeke napravljeni temelj z ločilno sklado — iz klinkerja, smolne lepnice ali asfalta — od górenje gradnje, kakor se razvidi iz pod. a.

Pod. a.

Ločilna sklada proti vzdigujoči se temeljni mokrini.

V podporo strehe zadostujejo v večji ali manjši oddaljenosti stoječi stebri, kateri, eventualno z opasili zvezani in iz dobrega materiala narejeni, jedini nosijo streho; deli zidu med stebri pa imajo samo popolniti steno ter napraviti gostost toplote v hlevu, torej se morajo narediti iz prav lahkega materiala (celó iz zrakaprostih opek). Ta vrsta stene je razmerno najcenejša.

B. Strop.

Dandanes se ne redko pri novih stavbah hlevov ali pri njih priredbi napravi lesen strop. To pa je vendar drago, če se jemlje v poštev njegova kratka trpežnost in kolika je nevarnost, da se ga prime ogenj; in če še dalje pomislimo, kako se slabo shrani surova krma (seno, slama itd.) nad takim stropom, kajti vsled skozi puhteče soperice itd. se mora mnogo krme pokvariti.

Dandanes, ko za obokane strope ni več treba močnega obzidja, kakor se je to prej godilo, marveč moremo hlev med traverzi ali pri manjši razpetini (4—6 metrov) med železniškimi šinami obokati, so oboki med traverzi ali med železniškimi šinami sploh najcenejši strop; dalje

se tudi lahko in hitro izdelata in omogoči se s tem tudi priprosta, izvrstna hlevna prevetrovalna naprava.

Pri globokih hlevih, pri katerih je treba podpor, da pomagajo nositi strop, naj bodo te kolikor mogoče tanke, torej je najbolje, da se napravijo iz železa.

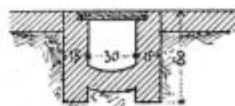
Samo ob sebi se umeje, da je volitev materiala za strop zavisna od krajevnih razmer in od cen stavbenega materiala.

C. Tla, gnojnico odvodni kanali, gnojnična jama in gnojišče.

Kot splošno načelo se mora tu postaviti, da morajo biti tla, in pod temi se umejo tla, kjer stoji živina, hodnik, kjer se donša krma in hodnik, kjer se odvažajo gnoj, dalje gnojnico odvodni kanali, gnojnična jama in gnojišče morajo biti nepromočno izdelana, da se more vsa gnojnica zbirati. Če se gnojnica izgubi v tla, morejo nastati zdravju škodljiva izhlapanja iz puščajočih tal, vsled česar nastajajo v hlevu mnoge bolezni.

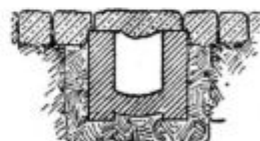
Za napravo tal v hlevu je najboljši beton, sestojč iz zmesi razkosanega kamenja vseh vrst, prodnega in navadnega peska ter cementa. Ugodna zmes pri uporabi dobrega cementa je: jeden del cementa, dva dela ostrega peska in dva dela razkosanega kamenja, čegar največji kosi pa ne smejo biti bolj debeli nego pest. Jednaka, a cenejša masa je tako zvani apnenični beton, sestojč iz zmesi prodnega kamenja, peska, premogovega pepela in male količine hidravličnega apna. Dalje se uporabljajo umetna kamenja, imenovana klinker, katera so bila dejana v hidravlično apno in katerih luknjice so se s tem tudi zalile, dalje dobro žgane opeke kot stoječ, boljše pa kot dvojni ležeč tlak iz opeke, ker so v slednjem slučaju poprave cenejše. Pri uporabi lesa se more samo jelka, borovec in mecesen kot hlodovi 5—8 centimetrov debeli ali kot dvojnata tla 3—4 centimetre debele deske jemati v poštev. Les se more uporabljati samo tam, kjer se more primerno po ceni oskrbeti. Tla, kjer stoji živina, imajo na zadaj pada (visijo) 4—6 centimetrov, da se more gnojnica dobro odtecati.

Za stebri se mora napraviti plitev gnojničen žleb, ki ima sprejemati gnojnico, katera se steka v nepromočni kanal (pod. b in c), kateri ima omrežje ter ima od-

Pod. b.

Zidan, z deskami pokrit gnojnični kanal.

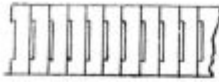

Pod. c.

Zidan, s kamenjem pokrit ali z ilovico obdan gnojnični kanal (presek pod. e po črti a).

vajati gnojnico v gnojnično jama. Tla kanala morajo biti podobni kupi, ker potem more tudi najmanjša količina gnojnice neovirano odteči.

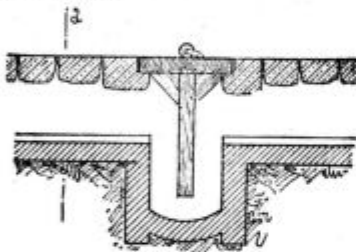
Če se gnojnični kanal pokrije z deskami, morajo dobiti slednje primerno široke špranje, kakor to kaže podoba d.

Pod. d.

Špranje v deskah za pokritje gnojničnega kanala.

Da skozi gnojnični kanal ne vleče zrak v hlev, napravi se zračna zaklopnica (syphon), kateri se z najboljšim uspehom zunaj hleva, a vendar v najbližji bližini hlevnega zidu nastavi in se more vselej lahko do njega priti, da se očisti. V ta namen se gnojnični kanal na dolgot 50 centimetrov za 20 ali več centimetrov zgloboči; da se lahko do njega pride, se zgoraj postavi samo lahko se odpirajoč lesen pokrov. Na notranji strani pokrova se hlod, in sicer pravokotno proti meri kanalovi primeri, kateri hlod ob zaprtji pokrova zavzima vso širino kanalovo ter seza do blizu 10—15 centimetrov daleč od kanalovih tla. Zrak se s tem popolnoma zapre; odtekanje gnojnice pa nima nobene ovire, kajti kanal se mora tako s primernim padom (da visi) napraviti, da more gnojnica hitro v grebenično jamo. Pod. e pojasnjuje to zapiranje zraka.

Pod. e.

Zatvornica gnojničnega kanala iz hlodov proti notri silečemu zraku

Pod. f. predočuje zračno zaklopnico iz litega železa na kraji iztoka gnojnice v kanal; ta zaklopnica se z uspehom rabi.

Pod. f.

Omrežje gnojničnega kanala s syphonom.

O napravi gnojišča in gnojnične posode naj ome-nimo le toliko, da prvo ne sme biti pregloboko, ker se drugače težje odvaža gnoj. Tla gnojišča ne smejo prav nič puščati, da se zabrani, da se gnojnica, najboljši del gnoja ne izgubi v tla. Torej naj se na tleh napravi tlak iz ilovice, na katero se potem položi ne drag kamenit tlak. Stranske stene se mora tudi obzidati z lomljenim kamenjem ter naj so okolo 50 centimetrov visoko na ravnoležem dvoru. Tla dobijo na jedno ali na dve strani pad (da visijo), k gnojnični jami, katera se ima na naj-globokejšem kraji gnojišča tudi nepremočena napraviti. Da se skozi gnojni kup kapljajoča gnojnica (ob dežji ali močnem škropljenji gnoja) ne more zaježiti, naj se za odtek gnojnice v posodi za gnojnico napravijo luknje. Na posodo za gnojnico naj se postavijo stranišča, da se zbi-rajajo človeški odpadki. Okolo gnojišča naj se napravi žleb, da se dnevna voda odvrača od gnojišča. Iz pod.

1. in 4., tab. A. in iz pod. 2. in 5., tab. B. se na-tančneje razvidi. (Dalje prihodnjič.)

Gospodarske novice.

* Umrli je 5. t. m. gospod Anton Wester, župan in posestnik na Bledu ter dolgoletni ud c. kr. kme-tijske družbe kranjske. Rajniki bil je jako vnet in napredovalen kmetovalec.

* V prospah kmetijstva na Kranjskem sklenil je kranjski deželni zbor v zadnjem zasedanji veliko do-brega. Visokorodni deželni glavar in predsednik c. kr. kmetijske družbe grof Thurn je v svojem govoru ob priliki sklepa deželnega odbora sledeče omenjal gledé kmetijstva: V prospah živinoreje dovolil je vi-soki zbor kmetijski družbi podporo za razstavo goveje živine v oddaljenih krajih — najprej v Bohinji in v Metliki in remuneracijo za živinozdravnika v radolji-škem okraji. Na deželnem posestvu Grm na Dolenj-skem se bo napravila gozdna drevesnica, iz ka-tere bodo sčasom posestniki za pogozdovanje svojih zemljišč gozdne sadike dobivali. Določilo se je tudi tistim krajem, katerim je trtna uš vinograde pokon-čala, iz deželnega zaklada pomagati, oziroma jih z ameriškimi trtami preskrbeti. Tudi zaradi pre-iskave in osuševanje kotlinskih dolin na No-tranjskem, dalje za pogozdovanje krasa je visoki zbor ukrenil, kar je spoznal za potrebno in pri-merno. Postav se je šest sklenilo, mej temi je že davno zaželjena postava razdelbi skupnih zemljišč jako važna in pričakovati je, da se bo ta postava za zemljišne posestnike plodonosno izkazala. Postavna novela za ob-delovanji Ljubljanskega barja se je nekaj dopolnila.

* V živinozdravnišnici c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani zdravili so tekom l. 1886 sto in dve (102) živali. Od teh so eno pobili, ena je poginila in sto so jih ozdravili.

* Prva kranjska mlekarska zadruga v Ljubljani imela je 12. t. m. svoj izvanredni občni zbor. Delovanje zadruge v prvem mesecu (januarija) obstanka bilo je dovoljno. Družniki oddali so zadrugi v tem mesecu 21.855 litrov mleka. Mleko se je deloma sveže ali po-sneto prodajalo; izdelovalo se je nadalje fino namizno surovo maslo in pa sir po ementalskem načinu. Za-druga ima sedaj v zalogi uže nad 2000 kilogramov sira. Ob sv. Juriji preseli se zadruga v druge izdatno večje in primernejše prostore.

* Goriška c. kr. kmetijska družba izdajala bode svoj „Gospodarski list“ od meseca februarja naprej po dvakrat na mesec. List izhajal bode na pol poli, udje družbe dobivali ga bodo brezplačno in ravno tako tudi naročniki „Soče“. Posebej naročen stane pa na leto 1 gold. 20 kr. Vrednik „Gosp. listu“ je gosp. E. Kramar, vo lja slovenskemu oddelku kmetijske šole v Gorici.

* Suhe bosniške in srbske češplje letos posebno močno prodajajo v Ameriko. Dosedaj je teh češpelj prišlo preko 400 vagonov na Reko in od tam so jih

poslali čez morje uže 59.000 metričnih centov. To naj boče tudi nam v spodbudo, treba je pa se ve da sušenje pri nas poprej umneje urediti, da bomo zamogli tekmovali z drugimi deželami, zlasti z Bosnijo in Srbijo, katerim narava sama veliko pomaga.

* Denarno stanje postojinske kmetijske podružnice je jako ugodno. Podružnica imela je konec leta 1886. v gotovini premoženja 361 gold. 5 kr., zraven tega pa še dva bika žlahnega plemena, katera sta v oskrbi podružničnih udov. H takem vspehu pripomore največ točno izvrševanje predsedniškega posla, katerega v Postojni nad vse natančno, vestno in marljivo izvršuje preč. gosp. kanonik in dekan J. Hofstetter. Naj posnemajo postojinsko podružnico nekatere druge, katere imajo še več udov, pa dosto manj ali pa nič denarja, zraven pa še nič ne delajo.

* Redni občni zbor c. kr. kmetijske družbe koroške boče 16. marca t. l. v Celovci. Na dnevnem redu je med drugimi stvarmi tudi predlog glavnega odbora o ustanovitvi deželne zavarovalnice proti škodi po ognju in toči.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 9. Čez vse gorovje med Vačami pod sv. Goro, skoz sv. Lampret do Zagorja in po Savski dolini se je preteklo leto prešičev starih in mladih poltil krč tako dobro v prednjih kot v zadnjih nogah.

Žival je v prvo jela težko se prestopati in noge v kolenih kljukasto držati, ter zarad tega rada poležovala. Potem pa so noge v kolenih trde postale, prednje se v kljuko zvile, da je žival kar po kolenih hodila. Kedar je žival tako prijelo, je potem skor vedno ležala, in le težko jo je bilo h koritu spraviti, iz katerega je švedrasto stoječa, ali pa na kolenih kleče jedla.

Pri zaklani živali videl sem, ko je mesar kračo odrezal, da se je pcedila rumenkasta tekočina iz gležna in okrogla kost je tamkej, kjer jo kitica nitka veže z okroglo globino, nekako vjedena bila, enako, kakor žužek lubadar vje smrekovo lubje. Od zvonaj na koži pa je bilo videti po troje luknjic, kak palec vsaksebi, kakor bi bilo z debelim šilom vbodeno.

Pazi se v mojem hlevu močno na to žival, in jih ob hudi vročini velikokrat z vodo polivamo, kar živali dobro dé, tako, da sama prileti, kedar deklo zagleda in da čisto vodo dobi. Pri vsem tem se jih je bolezen vendar-le tudi polotila, kakor pri vseh družih sosedih.

Prosimo, da nam kaj svetujete. (J. K., župn. na S.)

Odgovor. Iz poročila gosp. župnikovega J. K. se dá sklepati, da prešiči bolehajo na tako imenovani bolezn "Rhachitis" ali angleški bolezn (Beinweiche, Knochenkrankheit), katera bolezn navadno nastane vsled pomanjkanja apnene soli, posebno fosforokislega apna (phosphorsaurer Kalk) v rastlinah ali sploh v živežu, katerega pokladajo prešičem. Nasledek je, da kosti ostanajo mehke, se krivé, v členkih začno otekati itd., prešiči hirajo, naposled tudi poginejo. Zdrav-

ljenje te bolezn obstoji v tem, da se vzroki bolezn odstranijo.

Starši morajo biti zdravega plemena. Prešiči, kateri imajo to bolezn, naj se ne jemljejo za rejo. Najbolj ozirati se mora pa na živež, ker očividno je, da sedanji ima premalo fosforokislega apna. Zelenjava, jabolka itd. je priporočati, posebno pa moka iz kosti (Knochenmehl), od katere se 4—6 gramov ali pa eno žlico na dan med jed pomeša. Dobro je tudi, da se nekoliko soli pridene ter sploh nekaj bolj redilnih stvari primeša, kakor na pr. otrobov, mleka itd. Vse, kar prehlajenje prouzročuje, je natančno odstranjevati.

Pavel Skalč,
mestni živinozdravnik.

Vprašanje 10. Koliko krme je pravilno dati posamezni govedi? (M. U. v N.)

Odgovor. Splošno ravna se množica krme po teži živali. V posameznih slučajih ozirati se je pa še na marsikaj, kakor na toploto hleva, na to, koliko je živina uže od mladega navajena pojesti, na naravo živali, na namen t. j. ali je žival za vprego, molžo, pitanje, potem na zdravje i. t. d. Majhne živali razmerno več krme potrebujejo kot velike, one rabijo več ogrevaajoče hrane so pa tudi živahnejše. Pri zračunanji potrebne množice krme ozirati se je le na težo, katero bi kaka krma dala, če je popolnem posušena t. j. brez vode. Voda v krmi je sicer zelo važna, a zamoremo je vsaj večinoma nadomesti z napajanjem. Na 100 kilogramov žive vage računaju pri govedi 1.5 do 3.5, povprečno 2.5 kilograma suhe tvarine v krmo. Če damo živini sena na izbiri, pokazale so izkušnje, da ga goveja živina toliko pojé, da pride na vsacih 100 kilogramov žive vage povprečno 3.3 kilogramov ali $\frac{1}{100}$ od vse žive vage sploh. Sicer hočemo pa o krmljenju pozneje enkrat kaj več pisati.

Vprašanje 11. Na razpolaganje mi je mnogo premogovega pepela iz bližne tovarne, ima li ta pepel kaj vrednost kot gnojilo? (P. S. pri L.)

Odgovor. Premogov pepel iz velikih kurišč nima nikake gnojilne vrednosti, ker so finejši in drobnejši delci v grudo sprejeti ali pa so uže skoz dimnik všli. Iz majhnih kurišč ima pa ta pepel nekoliko vrednosti, a mora biti presejan, ker so nezgoreni premogovi drobci in pa gruda škodljivi. Fizikalno se ve da tak premogov pepel težko zemljo zboljšuje, ker nje veznost zmanjšava, a prednjo toliko tako pripravljenege pepela na njivo zvozimo, da je kaj vspeha pričakovati, moramo poprej natančno stroške prevdariti, ker te so izdatni. Mi menimo, da imate pri Vas še dovolj drugih boljših gnojil na razpolaganje, zato Vam svetujemo da pustite ta pepel.

Vprašanje 12. Kje dobim najceneje do 1000 kostanjev, 1000 orehov, 5000 lešnikov, 10.000 akacij, 20.000 glogolov? (Prof. I. K. v K.)

Odgovor. Akacije in glogole dobiste Vi najceneje (se ve da le dvoletne, k večjem triletne) v osredni gozdnarski drevesnici za Primorsko, če jih pa tam nimajo, pa v osredni gozdnarski drevesnici v Ljubljani. Kostanje smo v svojim času prav ceno dobili od vinar-

✎ INSERATE ✎

sprejema „Kmetovalec“ po ceni zaznamovani na prvi strani. V „Kmetovalec“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljanja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

Vrbove sadike

prodaja „Weidenculturstation des H. Ritter von Manner“, Post Frohnleiten, Steiermark. Vse sadike izvirajo od J. A. Krahe-ja v Renski Pruski ter so od vrst, katere največ in najboljšega pridelka dajo: Dobiti je sledeče vrste: I. S. amygdalina canescens (viridis), II. S. amygdalina vitellina, III. S. amygdalina latifolia, IV. S. purpurea & viminalis aurea (rubra). Št. I—III so 30% dolge, tisuč jih stane 2 gld., št. IV pa 2 gld. 50 kr. Kdor kupi nad 9 tisuč prvih treh sort dobi 10%, kdor pa nad 20 tisuč pa 20% odbitka. Zavoj zaračuni se po vrednosti.

Navod, kako vrbe izgojevati, v nemškem jeziku spisan, dobi se zastonj in franko. (5—2)

Mokriška grajščina,

(pošta Jesenice na Savi) (7—2)

prodaja:

Semenski oves: Triumph 100 klg. 15 gld.
 Ligovo 12 „
 „ krompir: Najboljše vrste kakor: Early Ver-
 mont, Magnum bonum, Gripple
 castle 100 klg. 6—8 gld.
 Semensko ajdo: Škotsko, srebrno sivo 100 klg. 8 „
 Salix viminalis } 1000 kosov
 Vrbove sadike: „ „ purpurea } 2 gld.
 „ amygdalina }
 Fižol (ovijač) 1 hektoliter 12 gld.

Prodaja sadnega drevja.

Kneza Schwarzenberga ravnateljstvo grajščin v Protivin-u na Češkem (postaja Cesarja Frana Josipa železnice in Protivinsko-Rakovnické železnice)

ponuja izvrstno ukoreničeno sadno drevje, najboljših plemen in vrst iz svojih vrlo priporočenih drevesnic po nižje zaznamovani ceni. Ceno je razumeti se zavojem vred za drevje postavljeno na postajo Protivinsko. Neznanim naročnikom pošilja se proti povzetju ali pa naj se denar naprej pošlje.

Visokodebelnato požlahneno drevje: 5000 jablan à 40 kr.; 6000 hruskovih dreves à 40 kr.; 6000 češnevih dreves à 30 kr., 1000 višenj à 30 kr. Kdor vzame 100 dreves naenkrat dobi jih 5%, kdor pa 200 dreves pa 10% ceneje. **Jabolčne divjake**, dvoletne, presajene, močno ukoreničene, pripravne za požlahnit za 1000 komadov 15 gld. **Gozdno drevje**: Lipo z velikim listjem à 30 kr.; divji kostanj, močna revesa po 40 kr.; javor po 30 kr.; beli trn (glogol) dvoleten za 1000 komadov 15 gld.

Sadike za živo mejo: Sadike osladja (Spiraea opuli-foia) triletne à 1000 komadov po 15 gld.; sadike panele (Simphoricorpus zaremosus) triletne à 1000 komadov po 15 gld.; češminjeve sadike, dvoletne à 1000 komadov 15 gld. (20—1)

(Ponatis se ne plača.)

Oves „Triumpf“ (11—2)

prodaja Gabrijel Jelovšek na Vrhniki mernik po 2 gld. Kedor ga več skupaj kupi, dobi ga po 1 gld. 50 kr.

Sadno drevje

za prihodnje spomlad je naprodaj na Loboziški grajščini na Češkem

po sledečih cenah:

800	visokodebelnatih	hruskovih dreves	à	50	kr.
300	„	jablan	à	40	„
200	„	češplovih dreves	à	25	„
200	„	orehovih dreves	à	30	„

Naprodaj je tudi 1000 različnih gozdnih dreves, kakor kostanjev, akacij, javorov, jelš po prav nizki ceni. Oddati je tudi več sto pritličnih sadnih dreves vsih plemen ter na boljših in najnovejših sort.

Vse to drevje je iz drevesnice s zelo slabo zemljo, za to pa je dobro za vsako lego in zemljo.

Cena velja za drevje postavljeno na kolodvor v Lobozičah.

Kneza Schwarzenberga ravnateljstvo grajščin v Lobozičah.

Naslov: Fürstlich Schwarzenberg'sche Domaine-Direction in Lobositz a/E. (19—1)

Oves „Triumpf“ (21—1)

proda oskrbništvo grajščine Križ pri Kamniku mernik po 2 gld. Več skupaj mernik po 1 gold. 50 kr.

(3—3) „Ljubljanski zvon“.

Stoji pol leta gld. 2.30, četrt leta gld. 1.15.

V pisarni c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani

(Salendrove ulice št. 5)

dobiti je sledeče slovenske kmetijske knjige:

Dr. J. Bleiweis: **Nauk o umni zivinoreji.** Cena 80 kr.
 „ „ „ **Nauk, kako zdrava in bolna kopita podkovati in kopitne boleznii ozdravljati.** Cena 50 kr.
 „ „ „ **Nauk klavno zivino in meso ogledovati.** Cena 20 kr.
 Gustav Pire: **Mlekarstvo.** Cena 10 kr.
 L. Porenta: **Novi kranjski panj po Dzierzonovi osnovi.** Cena 10 kr.
 Adolf Trientl: **Stelja in gnoj.** Cena 10 kr.
 W. Schleicher: **Zivali kmetijstvu in gozdarstvu koristne.** Cena 10 kr.
 M. Rant: **Opis najnavadnejih, sadjereji škodljivih mrčesov.** Cena 10 kr.
 Dr. Simon Strupi: **Zlinozdravništvo.** Cena 1 gld. 80 kr.

Naročene knjige pošilja kmetijska družba po poštnem povzetju, kdor pa denar naprej pošlje doda naj tudi znesek za pošto.

Deteljno seme.

Najfinejšo seme prave francoske lucérne (nemške detelje) in čez vse fino debelo-zrnato seme štajerske rudeče detelje. To seme prodaja podpisani popolno čisto, izvrstno kaljivo in pa

brez predenine (žide)!

Mojo deteljno seme je preiskano od c. kr. preiskovalne postaje na Dunaji ter jo prodajam v zavojih, ki so od tega c. kr. urada zapečaćeni in s spričevalom potrjeni. C. kr. preiskovalna postaja na Dunaji tako strogo postopa, da ne dà spričevala ako v zavoju le jedno zrno predenice najde.

Cena mojemu izvrstnemu semenu je sledeča:

100 klg. in več zaračunam 1 klg. lucérne	86 kr.,	štajerske detelje pa	67 kr.,
pod 100 klg. deli do 25 klg.	1 " " 92 " "	" " "	72 " "
" 25 " " 10 " "	1 " " 100 " "	" " "	78 " "

Kar je pod 10 klg. ne oddajem od c. kr. preiskovalne postaje zapečaćeno.

(18—1)

Trgovina se semenom:

P. Hüttig, Wien (Dunaj), I. Weihburggasse 17.

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani
na velikem mestnem trgu,

prilporeča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli posmenih zahval o naših izbornu skušenih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczyjevih firm so: Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Gradcu (na Stajarskem) ena pa v Ljubljani. P. u. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi:

Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odločno najboljše zdravilo zoper protin in revmatizem trganje po udih, bolečine v križn ter živcih, otekline, otrpneite ude in kite itd., malo časa, če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem. 1 steklenica 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr. (15—1)

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Kričistilne kroljice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisoekrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnjenih udih, skazenem želodec, jetrnih in obistnih boleznih, v skatljicah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 skatljicami 1 gld. 5 kr. Razposiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo v lekarni Trnkóczyja v Ljubljani zraven rotovža in se vsak dan s pošto razposilja.

Marijacelelske kaplice za želodec,

kterim se ima na tisoce ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodec in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodec, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezní na vranici, na jetrlh in zoper zlato zilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Svarilo!

Opozarjamo, da se tiste istinite Marijacelelske kaplice dobivajo samo v lekarni Trnkóczyja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Planinski zeliščni sirup kranjski
za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratoból, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl 56 kr., 1 tucat 5 fl. Samo ta sirup za 56 kr. je pravi.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri boleznih krav, konj in prašičev. Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kuznih boleznih, kašlja, plučnih in vratnih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégo zil, otekanji kolen, kopitnih boleznih, otrpnjenji v boku, v krizi itd., otekanji nog, mehurjih na nogah, izvinjenji, tišcanji od sedla in oprave, pri sušici itd s kratka pri vseh unanjih boleznih in hibah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 stekl z rabilnim navodom vred samo 4 gld.

Carbolineum Avenarius

iz tovarne za Carbolineum v Amstetten-u na Dolénjeavstrijskem.

AVENARIUS & SCHRANZHOFER.

Naročila je pošiljati na glavno zalogo: Avenarius & Schranzhofer in Wien, III. Hauptstrasse 84.

Carbolineum je najboljšo sredstvo proti trhlenobi in gnjilobi lesa ter zadobi les s **carbolineumam** namazan lepo kostonjevo barvo. Lesena (s šintelni krita) streha s carbolineumam namazana zadobi nevmejeno trpežnost, ravno tako lesene stavbe ter ograje in koli v vodi, v zemlji ali pa na zraku. Mazanje zamore vsak dninar izvršiti.

Steklenica 5 kilogramov težka stane s poštnino vred **1 gld. 80 kr.** (14—1)

Anton Reissenzahn

tovarna gospodarskih strojev in livarna železa v Bubni pri Pragi.

Ta tovarna priporoča svoje prav cene izdelke, ter jamči za njih dobro sestavo in trpežnost. V zalogi ima: mnogovrstne pluge, brane, valjarje vsake sestave, stroje

za sejati vseh sistemov, senene grablje za vpregati, stroje za košnjo žita in trave, mlatilne stroje na roko, na gepelj in na par, lokomobile, stroje za čiščenje žita, stroje za drobljenje in rezanje krme, sploh vse gospodarske stroje in oprave.

Cenike s podobami pošilja se na zahtevanje zastonj in poštnine prosto. (10—2)

Klenert & Geiger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice v Gradcu.

(Ta drevesnica pripoznana je kot ena največjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborno zalogo:

Vrtnic, visokodebelnatih in pritličnih; **sadnega drevja**, visokodebelnatega in pritličnega ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požlahnitve; **divjakov** in **podlag** za **prtljikovce**; **jagodnega sadja**; **lepotičnega drevja** in **grmovja**, **drevja** (16—1) **za drevorede** itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih **cepičev** vseh vrst sadja.

Cenike je dobiti zastonj in franko.

Moj najnovejši cenik, ki obsega 58 strani in ki ima najnižje cene je ravnokar izšel. V njem so zaznamovane cene za najboljša semena žit novih in starih vrst, deteljna, travna in zelenjadna semena,

semenski krompir, ki ga imam 128 vrst,

nekatero vrste krompirja so v ceniku naslikane,

gozdnarsko seme,

gozdnarske sadike in rastline za živo mejo, posebno **beli trn (glogol)**,

divjake in **podlage** za **sadno**

drevje in **vrtnice**,

sadno in **lepotično drevje**,

lepotično **grmovje** ter **drevesa** za **drevorede**.

W. Neumann, Leutersdorf, sächs. O.-L.,
posestnik kmetije in drevesnice,

lastnik državne kolajne za kmetijske zasluge, kakor tudi mnogih družih odlikovanj domačih in tujih vrtnarskih in kmetijskih razstav. (17—1)

Od danes naprej dajemo, dokler zaloge neizpraznemo

odeje za konje

po 1 gld. 50 kr.

Odeje so čudovito velike, debele, široke in trpežne, imajo barvan rob, so 190 cm. dolge in 130 cm. široke. Te odeje imamo v dveh bažah, I. baže stane jedna odeja gld. 1.50, II. baže pa gld. 1.75.

Fijakarska odeja

iz rumene tkanine,

s 6 progami v različnih barvah, 195 cm. dolga in 130 cm. široka à gld. 2.80 in 195 cm. dolga in 155 cm. široka, dvojno močna in debela, posebno fina à gld. 3.25. Za izvoščeko (fijakarje) posebno priporočljivo. Naročila je pošiljati na trgovino

„ZUR MONARCHIE“

WIEN III., Hintere Zollamtsstrasse 9. K.

Opomba: Paziti je na natančni naslov, ker so vsa druga podobna oglasila le posnetki. (8—2)

S pohvalo Nj. Vel. cesarja priznana:

Gozdna cvetica

(Waldbouquet).

katera naredi v sobah okrepečen gozdni zrak poln ocona.

„Gozdno cvetico“ od lekarnarja **Ghillanija** priporočajo prvi učenjaki zdravilstva.

„Gozdna cvetica“ narejena je iz mladih jegličnih vršičkov in iz dobroduhtecih gozdnih cvetov. Ona razkuže in zboljša zrak, oživi dihala, zato je neobhodno potrebna v otročjih, bolniških in sploh v sobah. V kopelji upljava jako dobro „gozdna cvetica“ na čutnice in na kožo ter je ravno tako dobra v vodi za vmiivanje. „Ghillanijeva gozdna cvetica“ je zaradi njenega dobrega duha bolja mimo vseh družih razkuževalnih sredstev, je dobra za parfimovanje sob in žepnih rut. — Velika steklenica stane na **Dunaji 1 gld.**, majhna pa **60 kr.** (6—2)

Glavna zaloga in tovarna:

G. Wettendorfer, Wien-Hernals, Veronikagasse 32.

V Ljubljani dobiti je „gozdno cvetico“ pri gosp. lekarnarju **Gabriel Piccoli-ju**, v Kranji pa pri gosp. lekarnarju **Karolu Šavniku**.